

■ صفحه ۱۱ ■ سال بیست و ششم ■ شماره ۷۴۶۴ ■ شنبه ۱۹ مهر ۱۳۹۹ ■ ۲۲ صفر ۱۴۴۲ ■ ایران قرن نود و پنجم

تأسیس سازمان انرژی اتمی

دانشگاه تهران به‌عنوان یکی از بزرگترین و مهم‌ترین مراکز علمی کشور اولین سنگ بنای راه‌اندازی مرکز تحقیقات هسته‌ای را در ایران و در دهه ۱۳۳۰ گذاشت و در این زمینه مهم‌ترین گام را در سال ۱۳۴۶ با احداث راکتور تحقیقاتی تهران برداشت. این راکتور در سال ۱۳۴۶ از سوی امریکا در مرکز تحقیقات اتمی تهران در امیرآباد ساخته و به بهره‌برداری رسید. راکتوری با توان ۵ مگاوات که هسته مرکزی آن در عمق ۸ متری استخری با ظرفیت ۵۰۰ هزار لیتر آب سبک قرار دارد. اما نبود انسجام در برنامه‌های هسته‌ای در کشور موضوع مهمی بود که در نهایت باعث شد در سال ۱۳۵۳ سازمان انرژی اتمی تشکیل و مرکز اتمی دانشگاه تهران هم به زیرمجموعه آن اضافه شود. مهم‌ترین هدفگذاری تشکیل سازمان انرژی اتمی «توسعه فناوری هسته‌ای» پروژه تولید برق با استفاده از نیروگاه‌های اتمی تعیین شد. در ماده اول قانون تشکیل سازمان انرژی اتمی ایران که تیرماه ۱۳۵۳ تصویب شده است، نوشته شده: «سازمان انرژی اتمی برای استفاده از اشعه و انرژی اتمی در صنایع، کشاورزی و خدمات و ایجاد نیروگاه‌های اتمی و کارخانه‌های شیرین کردن آب شور، تولید مواد اولیه مورد نیاز صنایع اتمی، ایجاد زیربنای علمی و فنی لازم برای اجرای طرح‌های مزبور همچنین برقراری هماهنگی و نظارت بر کلیه امور مربوط به انرژی اتمی در کشور، تأسیس شده است.» اکبر اعتماد دانش آموخته دانشگاه لوزان سوئیس نخستین رئیس سازمان انرژی اتمی بود؛ کسی که زمینه چینی‌های لازم برای تشکیل این سازمان را از سال ۱۳۴۶ در سازمان

افزایش درآمدهای نفتی و سیاست‌های پول پاشی

اقتصاد ایران و بیماری هلندی

به دنبال افزایش قیمت جهانی نفت در اثر جنگ اعراب و اسرائیل؛ درآمدهای نفتی ایران به یکباره چندین برابر شد آن هم در زمانی که نوبت به اجرای برنامه عمرانی پنجم رسیده بود. محمد رضا شاه تصور می‌کرد با سرازیر کردن درآمدهای نفتی به اقتصاد ایران می‌تواند توسعه اقتصادی را سریع‌تر رقم بزند و به قدرت بزرگ منطقه و پنجمین اقتصاد جهان بدل کند؛ اما شاید نمی‌دانست یا نمی‌خواست که بدانند، اقتصاد هر کشوری تنها با پول ساخته نمی‌شود و تزریق منابع نفتی علاوه بر اینکه وابستگی کشور به نفت را افزایش می‌دهد می‌تواند تبعاتی همچون تورم و... را به همراه داشته باشد. نکته‌ای که گروهی از کارشناسان سازمان برنامه و بودجه هم در اسفند ۱۳۵۱ نسبت به آن هشدار دادند. این گروه نظرات خود را در کنفرانسی با امیرعباس هویدا نخست‌وزیر در میان گذاشتند و با استناد به الگوها و معادلات اقتصادسنجی و پیش‌بینی‌های آماری؛ اعلام کردند حکومت نباید بودجه دولت را یک باره افزایش فراوان دهد زیرا روینای ضعیف و شکننده اقتصاد ایران تاب سرمایه‌گذاری‌های بسیار کلان را ندارد و افزایش بودجه‌های دولتی به‌صورت ناگهانی خطرناک است. در این بین حتی یکی از کارشناسان خارجی سازمان برنامه «الکس مؤلومیان» پیش‌بینی کرده بود: «اگر دولت همه درآمد حاصله از نفت را هزینه کند، در ایران انقلاب

بخش‌هایی که کالاهای غیرقابل مبادله در بازار جهانی تولید می‌کنند نظیر بخش عمرانی تقویت می‌شود. اقتصادی که با بیماری هلندی دست و پنجه نرم می‌کند با افزایش نرخ تورم شدید و افزایش پایه پولی رو به رو می‌شود اتفاقی که در سال ۱۳۵۶ به‌صورت عریان خود را بر اقتصاد ایران که با رشد تورم شدید و کاهش تولیدات کارخانه‌ها رو به رو شد، تحمیل کرد. در سال ۱۳۵۶ جمشید آموزگار با توجه به تبعات بیماری هلندی اقتصاد ایران مجبور شد سیاست‌های ریاضت اقتصادی را در پیش بگیرد، شرایطی که نارضایتی عمومی را همراه داشت و به اعتقاد بسیاری از کارشناسان زمینه‌های سقوط شاه و پیروزی انقلاب را فراهم کرد.

قالب وام به ایتالیا، انگلستان، فرانسه و مصر پرداخت و کمک‌های بلاعوضی هم به افغانستان، هند، پاکستان، بنگلادش و سنگال پرداخت کرد. اما حاصل سیاست‌های پول پاشی شاه در اقتصاد ایران به بیماری هلندی ختم شد. بیماری هلندی چالش اقتصادی است و زمانی اتفاق می‌افتد که مقادیر زیادی ارز خارجی وارد اقتصاد یک کشور شود. این پدیده می‌تواند ناشی از افزایش شدید حجم یا قیمت منابع طبیعی صادراتی باشد، یا از ورود حجم بزرگی از کمک‌ها یا سرمایه‌گذاری‌های مستقیم ناشی شود. بیماری هلندی سبب می‌شود بخش‌هایی از اقتصاد ملی که کالای قابل تبادل در بازار جهانی تولید می‌کنند نظیر صنعت و کشاورزی تضعیف و

بریده جریده

تهیه و تنظیم: حسن مجیدی

آغاز جمع‌آوری اتومبیل‌های قراضه در تهران

اتومبیل‌هایی که مدت طولانی در کنار خیابان‌ها توقف کنند به گورستان جدید اتومبیل منتقل خواهند شد و مأموران شهرداری موظفند اتومبیل‌های فرسوده را جمع‌آوری کنند. شهردار امروز دستور داد این امر در سراسر تهران به مرحله اجرا درآید. شهرداری اعلام داشت: برخی رانندگان، خیابان‌های تهران را به گورستان اتومبیل‌های قراضه تبدیل

در زاینده رود جزیره‌های مصنوعی احداث می‌شود

از نقطه نظری زیبایی و بهداشت نامطلوب شده است بهمین منظور تصمیم گرفته شد در سراسر بستر زاینده رود اقدام به احداث پارک، آبنما و گردشگاه‌های بزرگ شود. با اجرای این طرح بهره‌برداری مطلوب از بستر زاینده رود در داخل شهر اصفهان امکان پذیر می‌شود و این منطقه به‌صورت یکی از زیباترین و جالبترین مراکز تفریحی و تفریحی در خواهد آمد. روزنامه اطلاعات- پنجشنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۳

افتتاح سازمان ملی انتقال خون ایران

سازمان ملی انتقال خون ایران فعالیت خود را برای گرفتن خون رسماً آغاز کرد. با افتتاح این سازمان، خرید و فروش خون از بین خواهد رفت و از اهدا کنندگان خون میجاناً آزمایش خون بعمل می‌آید. این سازمان اعلام داشت: افرادی که قصد کمک به بیماران نیازمند به خون را دارند می‌توانند در تمام مدت روز برای اهدای خون خود به سازمان انتقال خون مراجعه کنند. پزشکان و کارکنان این مرکز تحت

شرایط پیشرفته تکنیکی پس از آزمایشات دقیق پزشکی اقدام به گرفتن خون آنان خواهند کرد. از داوطلبان اهدای خون یک سلسله آزمایشات مربوط به خون بعمل می‌آید، سازمان ملی انتقال خون در خیابان ویلا شماره ۱۱۴ قرار دارد. در مراسم گشایش سازمان انتقال خون، مدعوین داوطلب اهدای خون جمعاً ۲۵ واحد خون به این مرکز اهدا کردند. روزنامه اطلاعات- پنجشنبه ۱۰ مرداد ۱۳۵۳

روز شمار

گردآوری: محمدگرشاسبی

۸ فروردین

ذوالفقار علی بو‌تو نخست‌وزیر وقت پاکستان برای انجام مذاکرات مهمی وارد تهران شد.

۳ اردیبهشت

محمد رضا پهلوی در مصاحبه با هفته‌نامه «دی‌سایت» آلمان غربی گفت «اگر روزی پای هواپیماهای ایران به مهرآباد برسد همه آنها را اعدام می‌کنم.»

۱۴ اردیبهشت

ارتشبد عباس قره‌باغی به فرماندهی ژاندارمری کل کشور منصوب شد.

۷ خرداد

شورای امنیت سازمان ملل طی قطعنامه شماره ۳۴۸ از ایران و عراق خواست که اختلافاتشان را از راه مذاکره و به طور مسالمت‌آمیز حل و فصل کنند. ۶ روز قبل کورت والد‌هایم دبیرکل سازمان ملل اعلام کرده بود که ایران و عراق در توافقی نیروهای نظامی خود را از مرزها عقب خواهند کشید.

۲۷ خرداد

عباس مسعودی بنیانگذار مؤسسه اطلاعات در ۷۳ سالگی در دفتر کارش درگذشت. وی علاوه بر انتشار چند نشریه، ۶ دوره نماینده مجلس و ۶ دوره سناتور بود و مدت ۱۲ سال نیز نایب رئیس سن را برعهده داشت.

۴ تیر

بزرگ‌ترین منبع گاز جهان در کنگان ایران [استان بوشهر] کشف شد.

۲۶ تیر

قانون تأسیس وزارت اطلاعات و جهانگردی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

۲۸ تیر

قرارداد تعیین حدود مرزهای دریایی ایران و پادشاهی عمان میان نمایندگان دو کشور به امضا رسید.

۳۱ مرداد

جمعیت ایران ۳۲ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر اعلام شد.

۲۴ شهریور

تیم ملی فوتبال ایران در دیدار فینال بازی‌های آسیایی تهران در ورزشگاه آزادی، تیم اسرائیل را با نتیجه یک بر صفر شکست داد و قهرمان بازی‌های آسیایی شد.

۱۳۵۳
1974

۲۲ فروردین

دو پزشک فرانسوی که برای معاینه دوری‌ای محمد رضا شاه به تهران آمدند برای نخستین بار از ابتلای شاه به نوعی سرطان خون پرده برداشتند.

۲۶ تیر

قانون تأسیس وزارت اطلاعات و جهانگردی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

۹ تیر

قرارداد خرید خدمات مربوط به غنی‌سازی اورانیوم برای تأمین سوخت نیروگاه‌های اتمی ایران میان رئیس سازمان انرژی اتمی ایران و نماینده کمیسیون انرژی اتمی امریکا به امضا رسید.

۳ مرداد

یادداشت تفاهم برای تولید موشک‌های دوربرد در ایران، بین مؤسسه ناسا و سازمان انرژی اتمی به امضا رسید.

۱۵ شهریور

۱۵ روستایی بر اثر حمله هواپیماهای عراقی به روستای در پیرانشهر جان خود را از دست دادند.

۱۳۵۳
1974